

DEBATT

Innlegg sendes til e-post: debatt@fd.no

■ Debattinnlegg skal normalt være signert med navn. Innsender må alltid oppgi fullt navn og adressen til redaksjonen, samt telefonnummer og eventuell e-postadresse.

■ Skriv kort. Det øker sjansen for å få innlegget på trykk. Lange

innlegg som har stått på trykk i andre medier blir ikke prioritert.

■ Maksimallengde på innlegg er 5000 tegn inkl. mellomrom. Legg gjerne ved portrettfoto.

■ Vi forbeholder oss retten til å forkorte og redigere innlegg,

samt å lagre og utgi innlegg i elektronisk form.

■ Innlegg honoreres ikke, og tilsendte manus blir normalt ikke returnert.

Redaktør Svein G. Jørstad

Lønnsom foredling av hvitfisk i Norge – hva skal til?

Av Grethe Fosli, leder i næringspolitisk avdeling i LO

Det var spørsmålet som LO stilte til NOFIMA da vi bestilte en rapport fra dem i 2012. Rapporten foreligger nå, og er blitt gjenstand for spekulasjoner om LOs holdning til leveringsplikten, blant annet i NRK Nordnytt 29.10.

Bakgrunnen for at vi ba NOFIMA utrede dette og andre spørsmål for oss, var at vi gjennom flere år har sett at hvitfiskindustrien sliter økonomisk. Våre medlemmer i fiskeindustrien har gjentatte ganger vært utsatt for permitteringer. Vi har sett innskrenkninger og også noen få konkurser i næringa.

Hver gang Fiskeri- og kystdepartementet har sendt ut på høring nye forslag til tiltak, har det vært stor uenighet - mellom industrien og fiskerne, mellom industrien og politikerne, spesielt i Finnmark, og mellom regioner i Norge. Også internt i LO har vi vært uenige.

Derfor bestemte vi oss for å gå grundig til verks.

NOFIMA har sett på historien, nasjonale og internasjonale rammebetingelser, svingninger i råstofftilgangen, forholdet mellom kystflåten og havgående flåte og deres leveringer til industrien, råstoffkvaliteten, frysing av råstoffet, torsketralere, strukturering og leveringsplikt, sysselsetting og lønnsomhet, levendelagring, konkurransen fra lavkostland og så videre. Som LO-sekretær Terje Olsson sa til NRK Nordnytt, vi har snudd alle steiner.

Hvorfor har vi gjort dette? Fordi vi er opptatt av at Norge skal ha en lønnsom fiskerinæring som forvalter en av våre mest verdifulle ressurser på en best mulig måte, og fordi vi er opptatt av at arbeidsplassene i fiskerinæringen skal være trygge og gode helårs arbeidsplasser hvor de ansatte kan bruke sin kompetanse og produsere gode produkter av et unikt råstoff.

Rapporten foreligger nå, og vi skal sette oss ned sammen med ledelsen i NNN og Norsk Sjømannsforbund og deres tillitsvalgte i næringen og diskutere hvilket budskap vi skal gi til politisk ledelse i Fiskeri- og kystdepartementet og til Stortinget når det gjelder hvitfiskindustrien i Norge.

Haloween

Av Ranveig Angelsen

Dette er ingen norsk tradisjon, og mangler derfor meningsfullt innhold.

Den er innført av deler av forretningstanden for å forspiste norske unger skal fylle seg med snop som de ikke trenger.

Per Fugelli om Finnmark

Av Jarl Hellesvik

De personer hører på eller leser hva Per Fugelli uttaler, og som ikke vet bedre, tror nok at på 1970 tallet var Finnmark en rasistisk jammerdal.

Jeg er en person som er født på slutten 1940 tallet. Jeg har bodd i Finnmark i så godt som hele mitt liv og kjenner meg slettet ikke igjen i Fugelli sine beskrivelser. Klart at det har vært nedsettende holdninger til samer i Finnmark, men jeg har nå aldri registrert eller hørt om slike saker som det Fugelli beskriver. Det er selvsagt mulig at slike tilfeller som det Fugelli beskriver forekom, men utbredt var de slettet ikke.

Fugelli påstår at internatlivet har ødelagt helsa til oss som bor i Finnmark. Kan han dokumentere at vi finnmarkinger som har bodd på internat, har dårligere helse eller en kortere levetid enn de finnmarkinger som ikke har bodd på internat?

Dersom han ikke kan det, så betrakter jeg Fugelli sine uttalelser som lausloppen fantasi, uten belegg i virkeligheten.

Jeg har bodd på 4 internat i Finnmark i løpet av min barndomstid og ungdomstid, fra 1957 og utover (I Nuvsvåg, på Sandland, i Lakselv og i Alta.) Jeg opplevde aldri at internatlivet var en jammerdal hvor rasisme og dårlig behandling ellers, fantes eller florerte. Tvert imot. Matstellet var godt og etter beste sunnhetsregler. Hygiene og ordenen på internatene var også gode.

For mange foreldre som satt trangt i det den den gangen, i en tid hvor Norge fortsatt var et fattig land, var det å sende barna på internat en ikke uvesentlig økonomisk avlastning fordi de slapp å ha barna sine i kosten i den perioden de oppholdt seg på internat. (Matutgiftene i Norge utgjorde den gangen 30-40% av utgiftene til en gjennomsnittsfamilie. Selvsagt ennå mye mer for en fattig familie med mange barn.)

På barneskolen var det slik at jeg var to og tre uker på skolen/internatet og to og tre uker hjemme.

Det er antagelig ingen nålevende i Norge som har en slik brei erfaring med internatlivet som det jeg har. Men min historie som også er en del av internatidens historie, er ikke av interesse for de som ønsker å framstille det som om internatlivet i sin helhet var en jammerdal.

For øvrig så ser jeg at foreldre i Norge fortsatt sender sine barn på «internat», til og med til utlandet. Da tenker jeg på at barn blir sent på Kostskoler rundt omkring i verden.

Så dersom internatsystemet som sådan, er så ille som det enkelte blir framstilt som, så burde barnevernet i Norge se på slikt som barnemishandling, og gripe inn mot de som sender sine egne barn på Kostskole.

Trenger vi mer gull?

Verden har ikke behov for mer gull, er artikkelforfatterens hovedpoeng. Det er profitt som er driveren.

Av Svein Lund, Naturvernforbundet i Árvjóværi

Det er nå planer om å starte opp ei rekke nye gruver i Norge, og særlig mange i Finnmark. Hvorfor? Det må jo være fordi man har behov for de mineralene man vil ta ut?

30.10.2013 meldte NRK at borefirmaet Arctic Drilling har kjøpt aksjer i gruveselskapet Arctic Gold

Der uttaler den nybakte aksjonæren: «Roy Anders Karlsen synes at det er en egoistisk tankegang så lenge befolkningen i Norge er storforbrukere av mineraler.

– Vi skal ha smarttelefoner, TV-er og biler, men folk tenker ikke over at mineralene som brukes i disse produktene også må komme fra et sted. Det er egoistisk at bare land i Afrika og andre U-land skal utvinne mineraler som vi bruker. I dag er industrien en større forbruker av gull enn smykkeindustrien, sier han.»

Med andre ord: Vi må ikke være

egoister, vi må ofre oss og naturen vår fordi verden trenger gull. Vi skal altså glede oss over idealistene i Arctic Drilling og Arctic Gold som vil gi oss det gullet vi trenger.

Wikipedia forteller under oppslagsordet Gull: «Verdens forbruk av nyprodusert gull er omtrent 50% til smykker, 40% til investeringer, og 10% til industri.» (vår oversettelse fra engelsk).

«... det er lommerusk å love et par millioner til kommunekassa for å få politikere til å gi tillatelse til drift.»

Det finnes i dag i verden omtrent 80.000 tonn gull plassert som finansinvesteringer. Dette kan dekke dagens gullforbruk i industrien i et par hundre år. I tillegg kan gull fra smykker og industribruk i stor grad

gjenvinnes.

Det er derfor ikke behov for å sette igang nye gullgruver på svært lenge, verken i Norge eller andre land. Arctic Gold opplyser på sine egne nettsider at de regner med å ta ut 3800 kilo eller 3,8 tonn gull i Biedjovággi. (ca. 0,005% av det gullet som ligger i barrierer for finansspekulasjon). Det kan altså ikke være behovet for gull som er motivet for gruva.

Gullet i Biedjovággi har i dag en salgsverdi på bortimot en milliard kroner. I tillegg kommer sjølsagt verdien av kobberet, kanskje omtrent like mye. La oss si det er to milliarder i brutto inntekter. I den sammenheng er det lommerusk å love et par millioner til kommunekassa for å få politikere til å gi tillatelse til drift.

Så la oss slippe å høre mer tøv om at grunnen til at vi må ha gruve i Biedjovággi er at verden trenger gull, og ikke at aksjonærene skal tjene penger!

Pelsdyrhold er ikke landbruk

Av Karen Frivik, informasjonsansvarlig, Dyreveralliansen

Flertallet av pelsfarmene drives uten forbindelse til annet landbruk. Bør de fortsatt motta landbruks-subsidier? Ferske tall fra de regionale landbrukskontorene viser at 56 prosent av pelsoppdrettere i de største pelsfylkene ikke driver vanlig gårdsdrift i det hele tatt. Dette rokker ved en etablert forestilling om at pelsdyrholdet er en viktig binæring som holder liv i landbruket. Likevel mottar de alle sammen landbruks-subsidier fra

staten. Ute på pelsfarmene jobber det gjerne tre-fire innleide polaker eller litauere som tar seg av pelsdyrene, opplyser veterinærer på inspeksjon. Pelsdyrholdet har dermed heller ikke betydning for arbeidsplasser i distriktene, slik pelsforkjemperne stadig hevder. Melkebønder legger sågar ned melkekvoten for å satse på pels, viser en rundspørring vi har gjort blant Mattilsynets veterinærer. I dag er det knappe 120 bønder som kombinerer pels og landbruk, og færre blir det. Dyreveralliansen

mener landbruksoverføringene til pelsdyrnæringen nå må opphøre. Her har Sylvi Listhaug en god sak og KrF og Høyre kan trygt støtte Frp i deres partivedtak om å fjerne statsstøtten. Landbruket blir så allikevel ikke rammet. Tilbake står dem som setter profitt foran alt annet, også umoralsk utpining av forsvarsløse dyr. Det er et paradoks at pelsdyrindustrien med sin utnyttelse av følende vesener får subsidier, mens etisk akseptabel industri må greie seg på egen hånd.